

Balkanlarda Petrol Araştırmaları

İktisadî hayatta müstakil olmak ve memleketin ilk madde ihtiyacını dahilde temin etmek isteği Balkanlarda da baş göstermektedir. Bu cihetten enerji menbaı olan petrol araştırmaları ehemmiyetli bir mevki tutmaktadır. Petrolü zengin olan Romanya'dan sarfinazar, Yugoslavya' Yunanistan, Bulgaristan ve Arnavutlukta son senelerde petrol araştırma işlerinde büyük bir faaliyet görölmektedir.

Yukarıda isimleri geçen memleketler arasında bilhassa Arnavutluk topraklarının petrol menbalarını havi olduğu tesbit edilmiş ve araştırmalar oldukça eyi neticeler vermiştir. Burada 1925 senesinden son zamanlara kadar bir İtalyan Şirketi cem'an 30 bin metre derinliğinde 58 sondaj kuyusu açmış ve Divoli nehri mıntıkasında işletmeğe değer petrol zuhuratı keşfetmiştir.

B'u mıntakanın senevi randımanı 1932-1934 senelerinde 2500 tonu geçmemiştir. Yalnız zecri tedbir senesi olan 1936 da Arnavutlukta İtalyaya 50.000 ton miktarında ham petrol ihraç edilebilmiştir, Arnavutlukun başlıca petrol menbaı Kuçova'dan Valona limanına 85 Km. bir mesafeye nakliyat boruları uzatılmıştır, Kuçova'nın senevi petrol istihsâli 50.000 tona çıkınca 70 milyon lirete mal olacak büyük bir tasfiyehane tesis edilecektir. İtalyanın Şirketi " Agip „ ın imtiyazı 60 sene muteber olduğü gibi, Arnavutlukun benzin, gazyağı ticareti inhisarı da 20 sene müddetle bu şirkete nakledilmiştir. Fakat Arnavut -

luğun senevi benzin ihtiyacı yalnız 4000 ton ve gazyağı ihtiyacı da 2400 tonu bulmaktadır.

Arnavutlukun şimal mıntakalarında "Kredit Generale des Petroles,, Şirketinin bir şubesi araştırma sondajlarile meşguldür.

Yugoslavya hükümeti, Romanya ile yaptığı bir anlaşma üzerine petrol ihtiyacını Romanya'dan temin yoluna girmiştir. Fakat aynı zamanda memleket dahilinde petrol araştırma işine büyük bir ehemmiyet vermekte ve jeolojik teşekkülü petrol zuhuratına elverişli olan mahallerde hükümet inhisarlar idaresi tarafından petrol sondajları yapılmaktadır. Yeni bir kanuna göre petrol taharri ve işletme imtiyazı 30 sene müddetle hususî şirketlere de verilmekte, fakat 30 sene geçince bu şirketlerin bütün emlâki hükümete intikal etmektedir. Hususî imtiyaz şirketleri sermayelerinin asgarî yüzde 51 i Yugoslavya vatandaşlarına ait olması şarttır.

1936 yılı için Yugoslavya ticaret ve endüstri nazırlığına petrol taharri imtiyazı almak için 14 şirket müracaat etmiştir, 1937 senesi başına "Yugoslawensko İsteraziwacko D. D. (Yugoslav sondaj An. Şirketi) » tesis edilmiştir. Şirketin başlıca sermayesi "Standard Oil Company ile Oil Transport and Trading Co » tarafından konulmuştur. Bu şirket Bosna'nın Tuş -

ka mıntakasında Pazarnika civarında petrol sondajına girişmiştir.

Agram'daki « Birinci kroat tasarruf sandığı „ da petrol taharriyat imtiyazına maliktir. Bu şirketin Bujavica civarında yaptığı araştırmalar neticesinde petrol emarelerine tesadüf edilmiştir. Yugoslavyada otomobil ve otobüs seyriseferinin git - tikçe artması benzin ihtiyacını da çoğalttığından hükümet millî petrol taharri şirketlerine kolaylıklar göstermektedir.

Son zamanlarda *Bulgaristan* hükümeti de petrol taharrisine büyük bir önem ver - meğe başlamış ve 1936 senesi bütçesinde ilk defa olarak bu maksat için tahsisat kabul etmiştir, 1937 bütçesinde bu tahsisatın tutarı bir misli arttırılmıştır. Bulgaristan'ın muhtelif mıntakalarında yapılan jeoloji tetkikatı içinde petrol kaynakları bulun - cak erazi mevcudiyetini tesbit etmiştir. Sair Balkanlarda olduğu gibi burada da petrol endüstrisine millî bir şekil vermek isteği büyüktür. Bundan dolayı araştırma

işleri ekseriyetle hükümet müesseseleri ve ya yarı resmî teşkilâtlar tarafından yapılmaktadır. Bilhassa şimalî Bulgaristan'ın Varna ve Porada mntakalarında araştırma sondajları, hükümet idaresinde ecnebî mütehasıs ve ustaları tarafından iki seneden beri oldukça ilerlemiştir.

Yunanistan hükümeti de kendi topraklarında petrol araştırma işlerini kolaylaştırmak ve sermaye tahsis etmek suretile yardımda bulunmaktadır. Nakliyatın git - tikçe motörleştirilmesi neticesinde petrol meselesi memleketin iktisadî hayatında başlıca bir mevki almıştır. Trakya'nın garbî mıntakasında « Itag » şirketinin iştiraki ile tesis olunan Alman - Yunan anonim şirketi araştırma sondajlarla meşguldür. Aleksandropolis - Tavis civarında bir İngiliz firması ile Yunanistan Merkez bankası tarafından müştereken, araştırma ameliyatı faaliyette ilerlemektedir. Her iki mın - takada 1937 yılı zarfında müsbet neticelerin zuhuru beklenmektedir.

Paris Yüksek Maden Mektebi profesörlerinden maden mühendisi M. J. Armanet tarafından 13 Mayıs 1937 tarihinde verilen konferansı (Le Developpement de l'industrie minere en Turquie) adlı kitab halinde "Societe Commercial France - Turque,, neşretmiştir. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.